Hawdd ei Ddeall

Ein cynlluniau i godi arian ar wasanaethau yn Rhondda Cynon Taf

Rydyn ni eisiau gwybod beth rydych chi'n feddwl

Dywedwch wrthyn ni os gwelwch yn dda erbyn 7 Rhagfyr 2020

Mae'r ddogfen yma wedi cael ei hysgrifennu gan Gyngor Bwrdeistref Sir Rhondda Cynon Taf. Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o **'Ymgynghoriad Cyllideb 202122 – Holiadur'**

Hydref 2020

Sut i lenwi'r ffulrflen ymateb yma

Cwestiynau ydy'r rhain am ein cynllun i godi a gwario arian ar wasanaethau yn Rhondda Cynon Taf.

Rydyn ni eisiau gwybod beth rydych chi'n feddwl. Ceisiwch esbonio eich atebion os gwelwch yn dda. A rhoi eich meddyliau a'ch syniadau eich hun hefyd.

Fe fyddwn ni'n defnyddio eich syniadau i wneud **cyllideb** y flwyddyn nesaf

Cyllideb ydy'r arian mae cynghorau yn ei gael i dalu am wasanaethau cyhoeddus.

Efallai eich bod angen cefnogaeth i ddarllen a deall y ddogfen yma. Gofynnwch i rhywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu chi.

Efallai bod y geiriau mewn ysgrifen glas yn anodd i'w deall. Mae beth maen nhw'n feddwl mewn blwch. Rydych chi hefyd yn gallu gweld beth mae'r geiriau mewn glas yn feddwl ar **dudalen 28**.

Lle mae'r ddogfen yn dweud **ni**, mae hyn yn meddwl **Cyngor Bwrdeisdref Sir Rhondda Cynon Taf.**

Os gwelwch yn dda, anfonwch y ffurflen yma inni erbyn **7 Rhagfyr 2020.**

Cyfeiriad: Rhabost RSBU-HJUK-LSS
Ymchwil ac Ymgynghoriad
The Pavillions
Cwm Clydach
Tonypandy
CF40 2XX

Ebost: consultation@rctcbc.gov.uk

Gwefan: www.rctcbc.gov.uk

Ffôn: 01443 425014

Mae'r ddogfen yma wedi cael ei gwneud yn hawdd ei deall gan **Hawdd ei Ddeall Cymru** gan ddefnyddio **Photosymbols**.

Cyflwyniad

Mae gennym ni lai o arian i wario ar **wasanaethau** nawr.

Gwasanaethau ydy pethau fel:

- Eich parc neu eich maes chwarae
- Eich canolfan chwaraeon lleol
- Trafnidiaeth cymunedol
- Tai gyda chefnogaeth

Ac mae'r gost o ddarparu **Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol** yn cynyddu.

Mae **Gwasanaehau Gofal Cymdeithasol** yn rhoi cefnogaeth i bobl sydd angen help ychwanegol i fyw yn eu cartref. Mae canolfannau dydd a gweithwyr cymdeithasol hefyd yn ofal cymdeithasol.

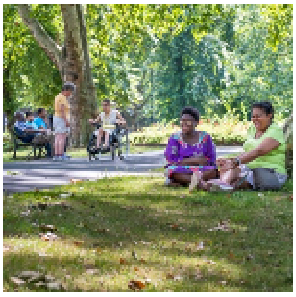

Rydyn ni eisiau gwneud ein gwasanaethau yn well. Mae hyn yn meddwl:

- ysgolion
- canol trefi a ffyrdd
- parciau ac ardaloedd chwarae.

Rhaid inni wneud dewisiadau anodd am sut rydyn ni'n gwario'r arian.

Rhan 1 -Gwario arian ar ysgolion

Rydyn ni bob amser wedi anelu at wario cymaint ag rydyn ni'n gallu ar ein hysgolion. Er bod gennym ni lai o arian ar y cyfan, mae'r arian rydyn ni'n ei wario ar ysgolion wedi codi.

Mae gennym ni £161 miliwn i wario ar ein hysgolion.

Rydyn ni eisiau parhau i gefnogi ein hysgolion fel hyn. Mae costau rhedeg ysgolion yn codi. Rydyn ni eisiau codi'r arian mae ysgolion yn ei gael er mwyn inni dalu'r costau sydd yn cynyddu.

1. Ydych chi'n meddwl y dylen ni godi'r arian mae ysgolion yn ei gael er mwyn inni allu talu'r holl gostau sydd wedi codi?

Ydw ☐

Nac Ydw ☐

Dim yn siŵr ☐

2. Ddylai ysgolion gael mwy o arian na gwasanaethau eraill?

Ie ☐

Na ☐

Dim yn siŵr ☐

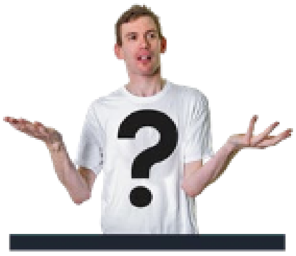

Oes yna unrhyw beth arall rydych chi eisiau ei ddweud am ysgolion yn cael mwy o arian?
Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

Fffioedd a thaliadau

Ffioedd a thaliadau ydy arian rydych chi’n ei dalu am rhai gwasanaethau. Rydyn ni’n cael tua **£19 miliwn** fel hyn.

Mae’r arian yma yn cael ei wario ar wella gwasanaethau pwysig.

Rydyn ni‘n meddwl bydd taliadau yn codi o 1.7%. Ond rydyn ni’n gallu gwneud taliadau yn uwch, yn is neu eu cadw’r un fath.

3. Ydych chin meddwl y dylen ni newid y ffioedd a'r taliadau rydych chi'n eu talu am y gwasanaethau yn y rhestr isod? Ddylen nhw fod yn uwch, yn is neu aros yr un fath?

	Uwch	Is	Aros yr un fath
Canolfan hamdden talu a chwarae	☐	☐	☐
Ffioedd chwarae clybiau chwaraeon	☐	☐	☐
Taliadau meysydd parcio	☐	☐	☐
Tocynnau sinema	☐	☐	☐
Tocynnau oedolion Lido Pontypridd	☐	☐	☐
Parc Treftadaeth y Rhondda	☐	☐	☐
Pryd ar glud	☐	☐	☐
Taliadau Gofal Cymdeithasol Oedolion am wasanaethau gofal yn eich cartref eich hun	☐	☐	☐
Ffioedd Profedigaeth – ar ôl marwolaeth	☐	☐	☐
Dirwyon am bethau fel taflu sbwriel	☐	☐	☐

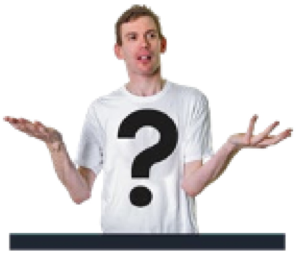

Oes yn unrhyw beth rydych chi eisiau ei ddweud am newidiadau i ffioedd a thaliadau?
Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

4. Pa wasanaethau cyngor sydd fwyaf pwysig i chi?

Dywedwch wrthyn ni pa wasanaethau rydych chi'n meddwl ddylai gael eu hamddiffyn.

Neu cael arian ychwanegol i barhau i redeg ar y lefel maen nhw'n gwneud nawr.

- Ysgolion ☐
- Llyfrgelloedd ac Addysg Oedolion ☐
- **Prentisiaethau**

  Prentisiaeth ydy pan mae person yn dysgu sgiliau ar gyfer swydd tra'n gweithio. Fel arfer maen nhw'n cael llai o gyflog oherwydd eu bod nhw'n dal i ddysgu. ☐

- Gwasanaethau ieuenctid ☐
- **Gwasanaethau mynediad, ymgysylltu a chynhwysiant.** Mae'r gwasanaethau yma yn gwneud yn siŵr bod pawb yn gallu cymryd rhan yn eu cymuned. ☐
- Gwasanaethau gofal cymdeithasol oedolion ☐
- Gwasanaethau gofal cymdeithasol plant ☐
- Iechyd Cyhoeddus ☐
- Tai ☐

- Parciau ☐
- Ffyrdd a thrafnidiaeth ☐
- Gwasanaethau gwastraff ac **ailgylchu**

  > **Ailgylchu** ydy troi sbwriel yn rhywbeth rydyn ni'n gallu ei ddefnyddio eto.

  ☐

- **Gwasanaethau diwylliannol, twristiaeth a threftadaeth.** Mae'r gwasanaethau yma yn amddiffyn ac yn dathlu ein hanes a'n traddodiadau. Maen nhw hefyd yn edrych ar ôl lleoedd y mae pobl yn hoffi dod i ymweld â nhw ar gyfer hwyl a dysgu. ☐
- **Adfywio** a helpu pobl sydd allan o waith

  > **Adfywio** ydy gwella ardaloedd i'w gwneud nhw cystal neu yn well nag roedden nhw'n arfer bod.

  ☐

- Gwasanaethau hamdden fel pyllau nofio neu gampfeydd ☐
- Gwasanaethau cerddoriaeth ☐

Ein cyllideb

Rydyn ni eisiau codi'r **Dreth Gyngor** o **2.85%** y flwyddyn nesaf.

Treth Gyngor ydy'r arian mae'n rhaid i chi ei roi i'ch awdurdod lleol i dalu am bethau fel ysgolion, ffyrdd, gwasanaethau cymdeithasol a pharciau.

Y flwyddyn diwethaf roedd gennym ni y cynnydd **lleiaf** mewn Treth Gyngor yng Nghymru. Fe wnaeth y rhan fwyaf o leoedd yng Nghymru godi eu treth gyngor o bron i 5%

5. Ydych chi'n meddwl y dylen ni:

Codi'r Dreth Gyngor o tua 3% a chadw gwasanaethau fel maen nhw. ☐

NEU

Cael llai o godiad yn y Dreth Gyngor a thorri'n ôl ar wasanaethau? ☐

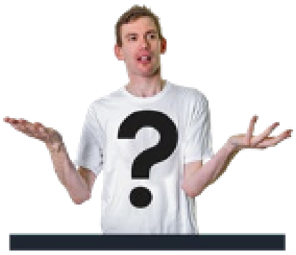

Oes yna unrhyw beth rydych chi eisiau ei ddweud am hyn?
Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

Rydyn ni eisiau codi'r **Dreth Gyngor** o **2.85%** y flwyddyn nesaf.

Mae hyn yn meddwl os oedd eich Treth Gyngor yn £1,000 y flwyddyn yma, fe fydd rhaid i chi dalu tua £28 yn fwy y flwyddyn nesaf. Neu 55c yn fwy bob wythnos.

Gwario arian yn ofalus

Rydyn ni wedi bod yn gweithio yn fwy **effeithiol** dros y 10 mlynedd diwethaf ac wedi arbed £95 miliwn.

Effeithiol ydy bod yn well ar beth rydyn ni'n wneud a gwario arian yn ofalus, er mwyn gallu gwario llai o arian a dal i d darparu gwasanaethau y mae pobl eu hangen.

Rydy ni'n mynd i arbed **rhagor o arian** y flwyddyn nesaf drwy weithio **hyd yn oed yn fwy** effeithiol.

6. Ydych chi'n meddwl dylen ni barhau i weithio fel hyn?

Ydw ☐

Nac Ydw ☐

Dim yn siŵr ☐

Ein arian wrth gefn

Arian wrth gefn ydy'r arian rydyn ni'n ei gadw rhag ofn i rhywbeth ddigwydd nad ydyn ni'n gallu cynllunio amdano.

Er enghraifft, fe wnaethon ni wario dros £1 miliwn y flwyddyn diwethaf i gefnogi pobl ac i drwsio pethau ar ôl Storm Dennis.

Mae gennym ni ychydig dan £9 miliwn o arian wrth gefn nawr. Fe fyddwn ni'n dal i edrych ar hyn. Fe fyddwn ni'n dal i feddwl am y risgiau rydyn ni'n gallu eu wynebu. Ac fe fyddwn ni'n ychwanegu rhagor o arian i wneud yn siŵr bod gennym ni ddigon o arian wrth gefn.

7. Ydych chi'n meddwl y dylen ni gadw arian wrth gefn fel hyn?

Ydw ☐

Nac Ydw ☐

Dim yn siŵr ☐

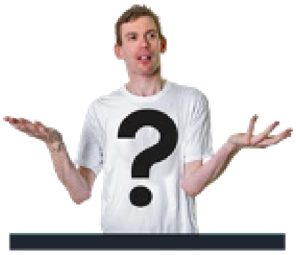

8. Oes yn unrhyw beth rydych chi eisiau ei ddweud am ein harian wrth gefn?

Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

Rhan 2 – Beth sydd fwyaf pwysig inni

Mae yna 5 peth rydyn ni eisiau canolbwyntio arnyn nhw i wneud y defnydd gorau o'n hamser, arian a staff. Ac i ddarparu'r gwasanaethau gorau.

Rydyn ni eisiau canolbwyntio ar:

1. **Defnyddio technoleg i ddarparu gwell gwasanaethau, ac i weithio yn y ffyrdd gorau.**

2. **Defnyddio ein galluoedd a'n sgiliau i wneud arian.**

3. **Gwasanaethau sydd yn cefnogi pobl yn gynnar, cyn i broblemau ddigwydd neu fynd yn waeth.**

4. **Gwneud yn siŵr bod ein gwasanaethau gofal yn helpu pobl i fod yn annibynnol.**

5. **Gweithio yn y ffordd mwyaf effeithiol i arbed arian.**

9. Ydych chi'n meddwl dylen ni fod yn canolbwyntio ar y 5 peth yma?

Ydw ☐

Nac Ydw ☐

Dim yn siŵr ☐

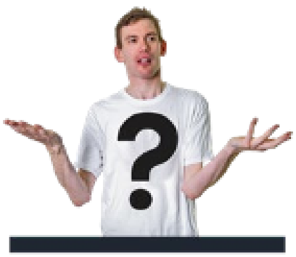

Oes yn unrhyw beth arall rydych chi eisiau ei ddweud am y pethau ddylen ni ganolbwyntio arnyn nhw?

Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

Defnyddio ein harian i wella gwasanaethau

10. Ydych chi'n meddwl y dylai'r cyngor fod yn gwario arian ar y pethau yma?

Ticiwch y blychau rydych chi'n meddwl y dylai'r cyngor wario arian arnyn nhw.

- Ysgolion 21ain Ganrif - gwneud ysgolion yn well neu adeiladu ysgolion newydd. ☐
- Trwsio ffyrdd a gwneud trafnidiaeth yn well. ☐
- Ailgychlu a''r amgylchedd. ☐
- Gwella canol trefi ☐
- Gwneud canolfannau hamdden a lleoedd eraill ar gyfer hamdden yn well. ☐
- Gwella ardaloedd chwarae a pharciau. ☐
- Rhagor o ganolfannau gofal a chymunedol i helpu pobl hŷn i fyw'n annibynnol. ☐
- Swyddi, prentisiaethau, a lleoliadau gwaith i bobl sydd yn gadael addysg. ☐

Digwyddiadau a'r celfyddydau. Er enghraifft, gwella ein theatrau a'r pethau mae pobl eisiau dod i'w gweld. ☐

Cynllunio ar gyfer ac adeiladu amddiffynfeydd yn erbyn llifogydd. ☐

Cydraddoldeb

Rydyn ni eisiau gwneud yn siŵr bod popeth rydyn ni'n ei wneud yn deg i bobl. Mae hyn yn cael ei alw yn **Cydraddoldeb**.

> **Cydraddoldeb** ydy trin pobl yn deg a gwneud yn siŵr bod gan bawb yr un cyfle mewn bywyd.

Rydyn ni eisiau gwneud yn siŵr bod gan bobl gydraddoldeb oherwydd:

- Eu hoedran.
- Os ydyn nhw'n fenyw neu yn ddyn neu yn disgrifio eu hunain mewn ffordd arall.
- Eu hanabledd.
- Eu hil neu gefndir. Er enghraifft, du, gwyn neu Asiaidd.
- Os ydyn nhw'n hoyw, lesbaidd, deurywiol neu yn syth.
- Eu crefydd.
- Os ydyn nhw wedi priodi, yn sengl neu mewn partneriaeth sifil.
- Os ydyn nhw'n feichiog.
- Yr iaith maen nhw'n ddewis ei defnyddio.

11. **Ydych chi'n meddwl y bydd ein cynlluniau yn trin pobl yn deg ac yn gwneud yn siŵr bod ganddyn nhw'r un cyfleoedd mewn bywyd?**

Ydw ☐

Nac Ydw ☐

Dim yn siŵr ☐

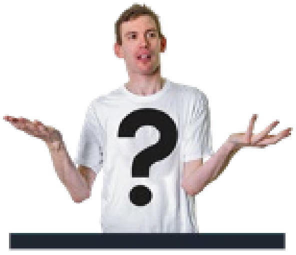

Oes yna rhywbeth arall rydych chi eisiau ei ddweud wrthyn ni am gydraddoldeb?
Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chin feddwl:

Yr iaith Gymraeg

Rydyn ni eisiau gwneud yn siŵr bod pobl yn gallu defnyddio'r Gymraeg pan maen nhw eisiau, a bod rhagor o bobl yn cael y cyfle i ddefnyddio'r Gymraeg.

Rydyn ni eisiau gwneud yn siŵr nad ydy ein cynlluniau yn ei gwneud hi'n fwy anodd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg os ydyn nhw eisiau.

12. Ydych chi'n meddwl y gallai ein cynlluniau ei gwneud yn fwy anodd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg os ydyn nhw eisiau?

Ydw ☐

Nac Ydw ☐

Dim yn siŵr ☐

Sut ydych chi'n meddwl rydyn ni'n gallu newid ein cynlluniau i'w gwneud hi yn fwy hawdd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg?
Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

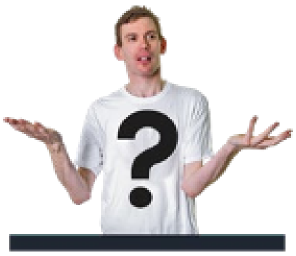

Oes yna unrhyw beth arall rydych chi eisiau ei ddweud wrthyn ni am sut y gallai ein cynlluniau effeithio ar y Gymraeg?
Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

Unrhyw beth arall

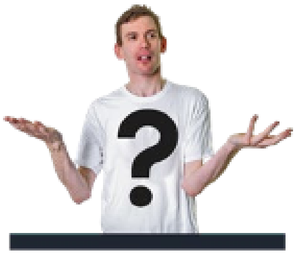

Oes yna unrhyw beth arall rydych chi eisiau ei ddweud am ein cynlluniau ar sut rydyn ni'n gwario arian yn 2021 i 2022?
Defnyddiwch y blwch isod i ddweud wrthyn ni beth rydych chi'n feddwl:

Dywedwch wrthyn ni amdanoch chi eich hun

Rydyn ni angen gwybod ychydig bach amdanoch chi er mwyn inni allu deall eich atebion yn well.

Beth ydy eich cod post?

Pam wnaethoch chi lenwi'r ffurflen yma?

- Rydw i'n byw yn Rhondda Cynon Taf ☐
- Rydw i'n rhedeg busnes yn Rhondda Cynon Taf ☐
- Rydw i'n gweithio i Gyngor Bwrdeisdref Sir Rhondda Cynon Taf ☐
- Rydw i'n perthyn i grŵp cymunedol yn Rhondda Cynon Taf ☐

Rheswm arall:

Diolch

Diolch am lenwi'r ffurflen yma

Anfonwch y ffurflen yma inni os gwelwch yn dda erbyn **7 Rhagfyr 2020.**

Cyfeiriad: Rhadbost RSBU-HJUK-LSS
Ymchwil ac Ymgynghori
The Pavillions
Cwm Clydach
Tonypandy
CF40 2XX

Ebost: consultation@rctcbc.gov.uk

Ffôn: 01443 425014

Geiriau anodd

Prentisiaeth
Prentisiaeth ydy pan mae person yn dysgu sgiliau ar gyfer swydd tra'n gweithio. Fel arfer maen nhw'n cael llai o gyflog oherwydd eu bod nhw'n dal i ddysgu.

Cyllideb
Cyllideb ydy'r arian mae cynghorau yn ei gael i dalu am wasanaethau cyhoeddus.

Y Dreth Gyngor
Y Dreth Gyngor ydy arian mae'n rhaid i chi ei roi i'ch awdurdod lleol i dalu am bethau fel ysgolion, ffyrdd, gwasanaethau cymdeithasol a pharciau.

Effeithiol
Effeithiol ydy bod yn well ar beth rydyn nin ei wneud a gwario arian yn ofalus, er mwyn inni allu gwario llai o arian a dal i ddarparu gwasanaethau mae pobl eu hangen.

Cydraddoldeb
Cydraddoldeb ydy trin pobl yn deg a gwneud yn siŵr bod pawb yn cael yr un cyfle mewn bywyd.

Ailgylchu
Ailgylchu ydy troi ein sbwriel yn rhywbeth rydyn ni'n gallu ei ddefnyddio eto.

Adfywio
Adfywio ydy gwella ardaloedd i'w gwneud nhw mor dda neu yn well nag roedden nhw'n arfer bod.

Arian wrth gefn

Arian wrth gefn ydy swm o arian rydyn ni'n ei gadw rhag ofn bod rhywbeth yn digwydd nad ydyn ni'n gallu cynllunio ar ei gyfer.

Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol

Mae Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol yn darparu cefnogaeth i bobl sydd angen help ychwanegol i fyw yn eu cartrefi. Mae canolfannau dydd a gweithwyr cymdeithasol yn ofal cymdeithasol hefyd.